

Jaume I a la Vall d'Albaida

Una ruta amb segell reial

**Punts
d'informació
turística
a la Vall d'Albaida**

**MANCOMUNITAT
DE MUNICIPIS
DE LA VALL D'ALBAIDA
DEPARTAMENT DE TURISME
c/ Sant Francesc, 8 pl. Baixa
46870 Ontinyent
T 96 238 90 91
F 96 238 85 45
valldalbaida.com
mancovall.com
turisme@mancovall.com**

**TOURIST INFO AIELO DE MALFERIT
MUSEU DE NINO BRAVO**

Passeig de l'Eixample, s/n
46812 Aielo de Malferit
T 96 236 07 20 / 654 394 296
aielodemalferit.es
aielo@touristinfo.net

**TOURIST INFO ALBAIDA
MUSEU INTERNACIONAL
DE TITELLES D'ALBAIDA (MITA)**

Plaça del Pintor Segrelles, 19
(Palau dels Milà i Aragò)
46860 Albaida
T 96 239 01 86
albaidaturisme.com
albaida@touristinfo.net

TOURIST INFO BOCAIRENT

Plaça de l'Ajuntament, 2
46880 Bocairent
T 96 290 50 62
bocairent.org
bocairent@touristinfo.net

TOURIST INFO LLUTXENT

Av. de València, 66
46838 Llútxent
T 96 229 43 86 / 96 229 40 01
llutxent.es
informacio@llutxent.org

TOURIST INFO ONTINYENT

Plaça de Sant Roc, 2 (Palau de la Vila)
46870 Ontinyent
T 96 291 60 90
turismo.ontinyent.es
ontinyent@touristinfo.net

TOURIST INFO VALL D'ALBAIDA

c/ Sant Francesc, 8 pl. Baixa
46870 Ontinyent
T 673 346 177
valldalbaida@touristinfo.net

**La Vall
d'Albaida**

Experiència
interior

La comarca de la Vall d'Albaida, integrada per 34 municipis i situada al sud de la província de València, és una joia d'interior que alberga nombrosos atractius culturals i naturals. La proximitat amb la costa i amb les capitals de província fa que la Vall d'Albaida siga un lloc perfecte per fer turisme rural i d'interior. La Vall d'Albaida està envoltada per la serra de Mariola, la Serra Grossa, la serra d'Agullent, la serra de Benicadell i la serra del Buixcarró i està banyada pel riu Clariano i el riu d'Albaida. Per això es tracta d'una completa comarca que, a més de suposar un gran al·licient mediambiental si desitges desconnectar de la ciutat i gaudir de la flora i la fauna de la zona, també t'ofereix un ric patrimoni cultural i una exquisida gastronomia.

Índex **Jaume I a la Vall d'Albaida**

6	Jaume I a la Vall d'Albaida: una ruta amb segell reial
8	El rei Conqueridor i els colors de la terra
12	A través de les viles reials: el cor de la vall
12	De Bocairent a Ontinyent
18	D'Ontinyent a Albaida
24	D'Albaida a Montaverner per Bufali
30	De Montaverner a la Pobla del Duc
36	De la Pobla del Duc a Llutxent
44	La senda morisca: el record dels vençuts
44	De la Pobla a Castelló de Rugat
46	Al castell de Rugat per Rugat i Aiello
50	Allotjaments i hostaleria
56	Plànol comarcal

Jaume I a la Vall d'Albaida

Una ruta amb segell reial

Hi ha personatges històrics que no solament destaquen biogràficament, sinó que també imprimeixen el seu segell sobre el territori. És el cas de Jaume I, el rei d'Aragó que incorporà la Vall d'Albaida a Europa en el segle XIII, i que establí, sobre antics poblats de musulmans o sobre nous emplaçaments, les viles de Bocairent, Ontinyent, Albaida, Montaverner, la Pobla del Duc i Llutxent, en repoblar-les amb colons cristians. La ruta "Jaume I a la Vall d'Albaida", connecta aquestes poblacions a través d'una ruta de 49 km, dividida en 5 etapes, que recorre de cap a cap la Vall d'Albaida, des del Bocairent de les Covetes dels Moros fins al Monestir del Corpus Christi i el Castell Vell de Llutxent. Com a suplement, s'ofereix una "senda morisca" (11 km), que deriva de la Pobla del Duc, a través de Castelló, Rugat i Aiello, per acostar-nos a les traces del passat islàmic de la comarca, i que culmina en la pujada al mític castell de Rugat,

a l'ombra de la serra de Benicadell. És una mena d'homenatge als vençuts, en aquell trauma històric que fou la conquesta feudal, dividit en 2 etapes: de la Pobla a Castelló, i d'ací al castell de Rugat.

Travessant per sendes planeres i camins rurals com el camí reial de Gandia, en un itinerari assequible al turisme familiar (a peu, en bicicleta, a cavall; en automòbil fins i tot, en la major part del traçat...), descobrirem els paisatges agrícoles, fluvials i muntanyencs; els valors patrimonials, etnogràfics i gastronòmics, d'una de les comarques valencianes més boniques. Aquesta guia us orientarà sobre les diferents etapes del recorregut, per tal que el pugueu planificar millor. L'aventura de les viles medievals i les alqueries morisques, a les vostres mans.

Les recomanacions que en aquesta guia es fan són, bàsicament, orientades als qui faran els trajectes caminant (l'opció més aconsellable).

Castell de Llutxent

El rei Conqueridor i els colors de la terra

Jaume I el Conqueridor (Montpeller, 1208 – Alzira, 27 de juliol del 1276), després de conquerir Mallorca i Eivissa, expandí la Corona d'Aragó sobre el Xarq al-Àndalus (1233-1245) i fundà el regne de València (1240-1707). Els musulmans foren expulsats de les ciutats i de moltes alqueries rurals per a crear una xarxa de viles i llocs poblats per colons vinguts de Catalunya (dos terços) i d'Aragó, Navarra, Castella i Occitània (el terç restant). En una majoria de comarques, aquests colons parlaven en català, una llengua que començà a dir-se valencià a mitjan segle XIV. Tots compartien unes mateixes lleis, els Furs de València, que, a partir de la dècada del 1330 contribuïrien a la gènesi d'un sentiment nacional de valencianitat, que encara perdura en els nostres dies.

La ruta "Jaume I a la Vall d'Albaida" és, de fet, un homenatge cultural al rei fundador del regne dels valencians, i una invitació per a descobrir, a través de la seua figura –tan mitificada al llarg dels segles– els colors, els sabors i les sensacions d'una comarca valenciana d'interior.

0 Etapa | stage

Poble Cristià
Pueblo Cristiano | Christian town

Poble Musulmà
Pueblo Musulmán | Muslim town

Ruta Jaume I

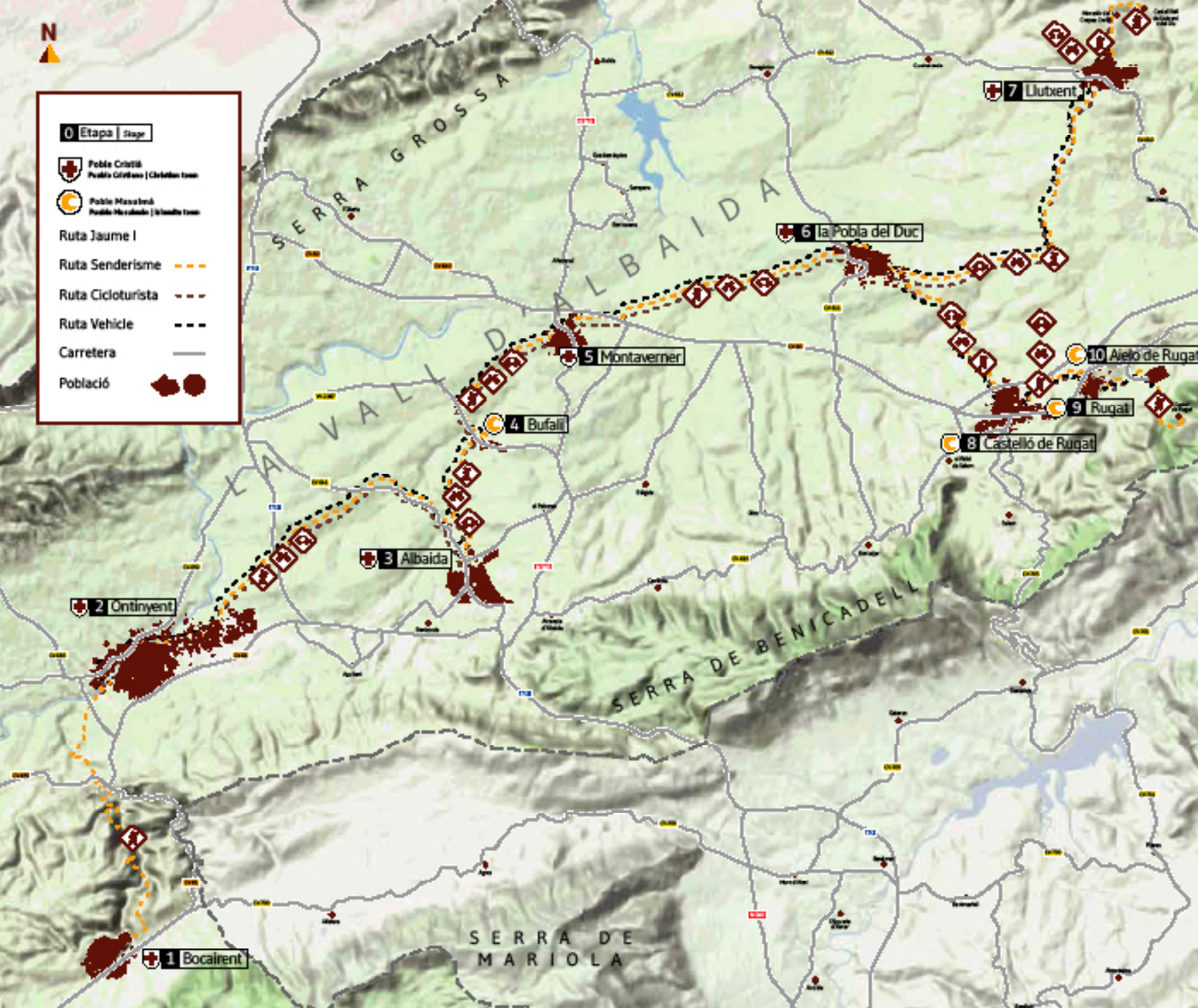
Ruta Senderisme ---

Ruta Cicloturista - - -

Ruta Vehicle - - -

Carretera —

Població

Apeu
A pie | by foot

En bicicleta
En bicicleta | cycling

En vehicle
En coche | by car

Oficina de Turisme
Oficina de Turismo | Tourist info

Informació
Información | info

Vista panoràmica
Vista panorámica | Panoramic view

Molí d'aigua
Molino de agua | Water mill

Element històric
Element histórico | Monument

Font, Manantial
Fuente, Manantial | Spring

Museu
Museo | Museum

Yacimiento arqueològic
Yacimiento arg. | Archaeological site

Nucli antic, Medieval
Caso antiguo | Medieval, Downtown

Església, Convent
Iglesia, Convento | Church, Convent

Ermita
Ermita | Hermitage

Calvari
Calvario | Calvary

Àrea recreativa
Área recreativa | Leisure area

Paratge natural
Paraje natural | Nature spot

Arbre monumental
Árbol monumental | Monumental tree

Arq. industrial
Arq. industrial | Industrial architecture

Pou tradicional
Pozo tradicional | Waterhole

Cova, Sima
Cueva, Sima | Cave, Chasm

Casa noble
Casa de la noblesa | House of nobility

Mass o Casa de camp
Masía o Casa de campo | Farmhouse

Pont monumental
Puente monumental | Monumental bridge

Castell, Palau, Muralla
Castillo, Palacio, Muralla

Refugi antiaeri
Refugio antiaéreo | Bomb shelter

Cementiri
Cementerio | Cemetery

De Bocairent a Ontinyent

A través de les viles reials: el cor de la vall

Bocairent

Bocairent (4.300 habitants) és el poble més turístic i més bonic de la Vall d'Albaida. Famosa és la postal de la vista de la Vila, el nucli medieval, que forma una pinya de cases i carrers, d'un urbanisme islàmic laberíntic, sobre una roca delimitada per barrancs. El visitant pot gaudir ací de les Covetes dels Moros (graners berbers); l'església de l'Assumpció (pintures de Joan de Joanes i Segrelles; antiga font gòtica del segle XV, i un interessant museu parroquial);

el Museu Arqueològic; les fonts (de Gràcia, de Sant Jaume) i les ermites (Sant Joan, Agost, Desemparats) de la Vila; la cava de Sant Blai (depòsit de neu); el monestir rupestre de les Agustines (segle XVI); la Plaça de Bous (segle XIX) excavada en la roca; la Ruta Màgica i el pont de la Calçada (segle XV); les ermites i els ponts andalusins del terme, i la serra de Mariola, amb fonts, neveres i espais d'interés arqueològic.

Recorregut per la Vila de Bocairent

Recorregut per la Vila de Bocairent
Des del plafó d'informació general de la Plaça de Sant Blai, o des de la propera Oficina de Turisme de la Plaça de l'Ajuntament, iniciem un itinerari senyalitzat amb marques, pel nucli antic de Bocairent, que ens guiarà a través d'un laberint de carrerons, típic de l'urbanisme andalusí. Passem per davant de la casa consistorial del segle XIX, i pugem cap a l'església per davant del Museu Arqueològic. Pel carrer de l'Abadia passem l'estret carreró de l'Embós i baixem, per un entorn de fonts i llavadors, fins a l'ermiteta de la Mare de Déu dels Desemparats. Trobarem restes de cases medievals al carrer del Muret, i un mirador que recau als horts del barranc. Prosseguim escales amunt per a travessar la plaça de Sant Vicent, per a visitar els carrers de les Set Voltes (una escala que fa 7 voltes) i de la Mare de Déu d'Agost, en l'entorn d'un portal i d'una ermita dedicats a la dita Verge. Ara, en compte d'eixir pel portal, pugem per una travessa cap al carrer de Sant Joan, on es troben

una casa que recorda el poeta àrab Ibn Ruhaym, i la senzilla ermita de Sant Joanet, alçada sobre els murs d'un oratori ben antic. Des de l'ermita es davalla a la Ruta Màgica, que recorre els peus de la Vila, i arribem a la cova del Pou de Sant Vicent, escenari d'un llegendari miracle vicentí, i al pont de la Calçada, que serà el punt de partida de la nostra primera etapa.

Vila de Bocairent

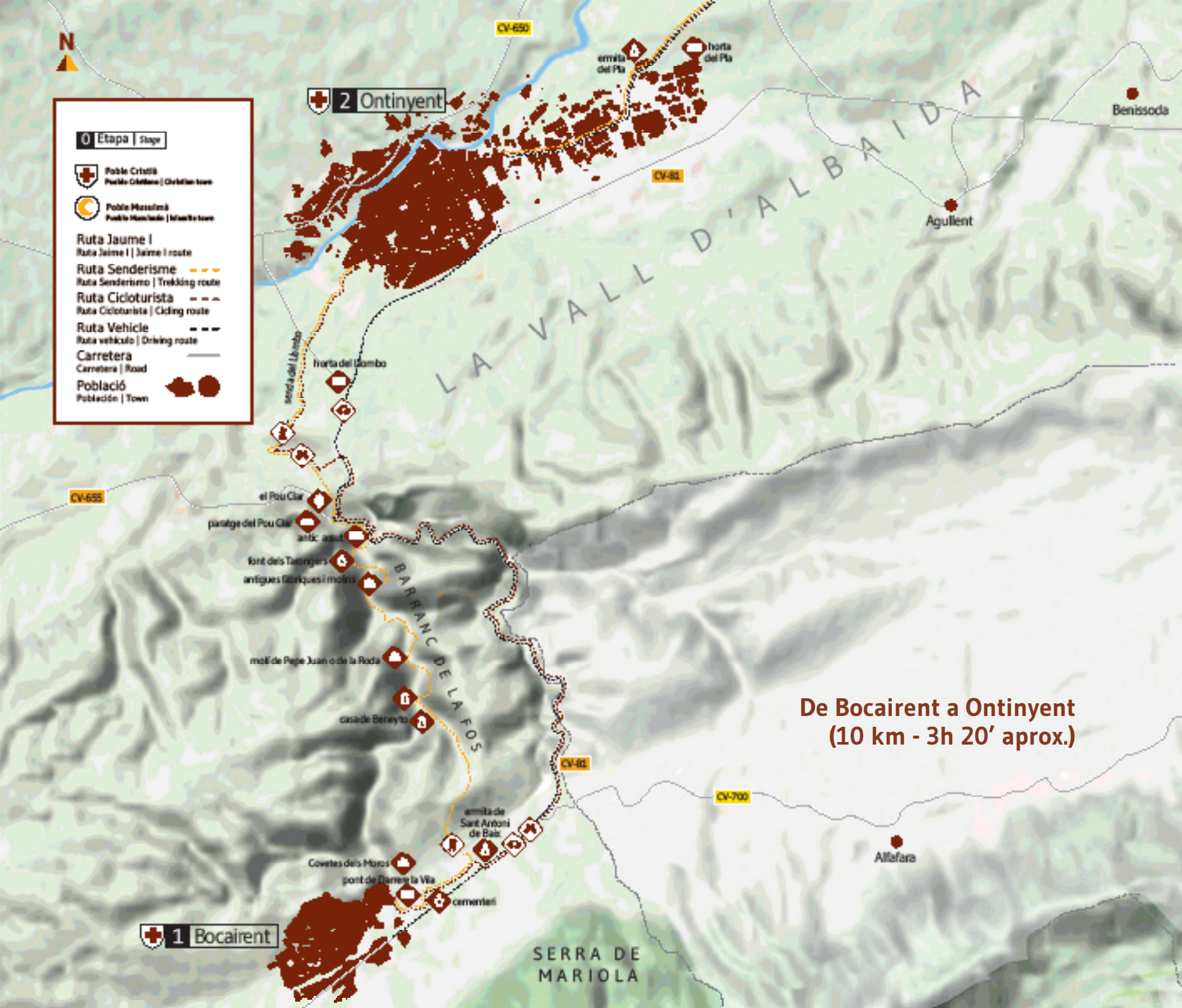
Cava de Sant Blai de Bocairent

Vila de Bocairent

Vila de Bocairent

- A peu**
A pie | by foot
- En bicicleta**
En bicicleta | cycling
- En Vehicle**
En coche | by car
- Oficina de Turisme**
Oficina de Turismo | Tourist info
- Informació**
Información | Info
- Vista panoràmica**
Vista panorámica | Panoramic view
- Molí d'aigua**
Molino de agua | Water mill
- Element hidràulic**
Elem. hidráulico | Hydraulic monument
- Font, Manantial**
Fuente, Manantial | Fountain, Spring
- Museu**
Museo | Museum
- Indicent arqueològic**
Yacimiento arg. | Archaeological site
- Nucli antic, Medieval**
Casco antiguo | Medieval, Dwellings
- Església, Convent**
Iglesia, Convento | Church, Convent
- Ermita**
Ermita | Hermitage
- Cabaret**
Cabaret | Cabaret
- Àrea recreativa**
Área recreativa | Leisure area
- Paratge natural**
Paraje natural | Nature site
- Arbre monumental**
Árbol monumental | Monumental tree
- Arg. Industrial**
Arg. Industrial | Industrial architecture
- Pou tradicional**
Pozo tradicional | Water well
- Cova, Sima**
Cueva, Sima | Cave, Chasm
- Casa noble**
Casa de la nobleza | House of nobility
- Mas o Casa de camp**
Masía o Casa de campo | Farmhouse
- Pont monumental**
Puente monumental | Monumental bridge
- Castell, Palau, Marallia**
Castillo, Palacio, Marallia | Castle, Palace, Mall
- Refugi antianeri**
Refugio antiaéreo | Air raid shelter
- Cementiri**
Cementerio | Cemetery

De Bocairent a Ontinyent

A través de les viles reials: el cor de la vall

Recorregut de Bocairent a Ontinyent (10 km - 3h 20' aprox.)

Recorrerem el que fou camí vell de Bocairent a Ontinyent, anterior a la construcció de la moderna carretera del port de Bocairent. Aquest itinerari travessa la lloma de Massarra i aprofita el curs del barranc de la Fos, per a arribar a través del paratge del Pou Clar a Ontinyent.

0' Eixim del Pont de Darrere Vila o de la Calçada, de 19,80 m de llum x 25 d'alçada i 48 de longitud, i en cosa de 5' deixem la casa de l'Alfara a la dreta i la seua bassa a l'esquerra.

2' Passem per la font d'en Ferrís, per un paisatge amé, i en arribar a una creu on es bifurca la via, elegim el camí de la dreta.

20' A l'ermita de Sant Antoni de Baix (Abat), girem a mà esquerra i ens enfilem serra amunt. Al cap d'uns minuts, el camí s'estreiteix i esdevé senda. Hi ha una bifurcació: el camí de l'esquerra duu a una vella pedrera; el de la dreta, que és una escala excavada en la roca, és el nostre.

35' S'acaba l'escala de roca i travessem

el camí particular de la finca de Massarra per a baixar al barranc de la Fos (dit també "dels Tarongers" a Ontinyent) seguint una senda marcada (PR-CV 122). El primer tram es troba parcialment enllosat i excavat en la roca.

52' Ens trobem ja a la conca del barranc, prop de la font del Rei, i travessem per un tram amb barana picada en la roca.

Veurem un antic refugi rupestre, usat per antics vianants.

1 h Cruïlla de sendes: la de la dreta se'n puja a la serra. És la senda del Castellar (poblat islàmic d'altura), SL V-9. El nostre camí no és aquest, sinó el de l'esquerra, baixant pel barranc del Bou. Passem per les runes de la casa de Beneyto i altres construccions arruïnades.

1 h 15' Fàbrica-molí de Pep Joan o de la Roda, amb tres tines grans de pedra vora el camí. És una de les belles mostres d'arquitectura –o d'arqueologia– industrial que ens trobarem al llarg del camí. Paga la pena dedicar-hi uns 15' de visita.

1 h 30' Reprenem la marxa, travessem el pas del barranc, vora una altra cova-refugi, i observem una vella fàbrica del 1902.

1 h 50' Pel costat d'una línia d'alta tensió arribem a la séquia o canal del molí de Patiràs, i travessem de nou el barranc vora el molí de Lluna, parcialment ocult entre esbarzers.

2 h 05' Travessant la canal arribem al molí de Patiràs, on el camí s'eixampla i esdevé apte per a automòbils. Des d'ací es passa per la font dels Tarongers abans d'arribar al cap de pocs minuts a la carretera Bocairent-Ontinyent (CV-81).

2 h 15' Continuem a mà esquerra pel voral d'un tram de carretera que requereix precaució, i contemplem un vell pantà del reg d'Ontinyent, que deriva les seues séquies del paratge del Pou Clar on ens trobem.

2 h 23' Arribats al pàrquing del Pou Clar, baixem a través d'un entorn enjardinat i arborat, com és el de la zona de bany dels gorgs, fins a arribar a una senda dreta, la senda de l'Alba, que ens porta cap a

l'horta del Llombo.

2 h 40' Passem pel garrofer i la casa de l'Alba, i agafem el camí del Llombo, a mà dreta, per a endinsar-nos en l'àrea periurbana d'Ontinyent, on alternen els vells bancals de regadiu amb les casetes de camp.

2 h 45' Al costat d'una vella fàbrica i d'un partidor del reg del Llombo, tirem a mà esquerra cap avall, cap a la ciutat.

2 h 55' Ens trobem amb una ronda de circumval·lació.

3 h 05' Entrem al poble pel c/ Rafael Sanchis Seguí i girem a la dreta per l'Av. del Llombo. En aplegar a la cruïlla d'aquesta amb l'Av. del Comte de Torrefiel, girem a mà esquerra cap avall, en direcció a la Vila o nucli antic d'Ontinyent.

3 h 20' Arribem als peus del portal de Sant Roc, on es troba el plafó d'informació general de la Vila. Travessant cap amunt el portal, a poques passes, instal·lada al Palau de la Vila, es troba l'Oficina Tourist Info.

Covetes dels Moros de Bocairent

Camí excavat en la roca

Roda de ferro entre les ruïnes d'una fàbrica

Pou Clar d'Ontinyent

Ontinyent

D'Ontinyent a Albaida

A través de les viles reials: el cor de la vall

Ontinyent

Ontinyent (36.000 habitants) és la ciutat més poblada de la Vall d'Albaida i la capital del tèxtil valencià. Passejar pels carrers del barri medieval de la Vila o gaudir del paratge natural i àrea de bany del Pou Clar són dos dels atractius més coneguts. Però també s'aconsella visitar el Palau de la Vila, amb una mostra del que serà el Museu del Tèxtil Valencià; el Refugi Antiaeri del Regall; el Museu Arqueològic d'Ontinyent i la Vall d'Albaida (MAOVA); el Museu de Ciències Naturals dels Caputxins; el Museu de la Festa de Moros i Cristians, celebració reeditada cada mes d'agost; l'església de Santa Maria, amb pintures de Josep Segrelles i la Magdalena de Marià Belliure; el campanar de la mateixa església i el seu conjunt de campanes de toc manual; els palaus gòtics i barrocs de la Plaça Major i el Carrer Major; el Pont Vell del 1501 i el Pont de Santa Maria, o el Molí Fariner de Descals.

Recorregut pel nucli històric d'Ontinyent

Entrem al recinte medieval de la Vila per un dels portals de muralla, el de Sant Roc, que ens porta a l'accés del Palau de la Vila, on estan l'oficina de Turisme i una mostra interessant sobre la història de la indústria tèxtil. En eixir, per la plaça de Sant Roc, a mà esquerra, accedim al carrer de Sant Pere i a la seua continuació, el carrer de la Trinitat, per un entorn d'arquitectures tradicionals i sabor històric, que convida a descobrir els diferents carrerons, atzacacs i jardins col·laterals. Al cap baix del carrer de la Trinitat girem a l'esquerra i ens enfilem costera amunt per l'estret Callarís. Girem a mà dreta cap als carrers del Cordellat i de l'Església, que ens duren a la Plaça de la Vila, on es pot visitar la monumental església de Santa Maria i el seu campanar. Des d'ací baixem per les escales i rampes del carrer del Mirador, fins a la Plaça Major, que ens convida a visitar els seus palaus consistorials, i els diferents museus

(Arqueològic, Refugi del Regall, Fester) que alberga la zona. Davallem a continuació per la Plaça de Baix, des d'on es pot accedir al Pont Vell del riu, encara que nosaltres pujarem per les escales del carrer de Morales al Carrer Major (o Maïans-Gomis), ornat d'esglésies i bells casalots. Seguim dit carrer a mà esquerra fins a la plaça de la Concepció, on trobarem orientació sobre la ruta Ontinyent-Albaida.

Vila reial d'Ontinyent

Un atzacac, a la Vila

Diptic de l'Anunciació de Santa Maria

Ermite de Sant Josep, al Pla

0 Etapa | Stage

Poble Cristià
Pueblo Cristiano | Christian town

Poble Massalià
Pueblo Massalià | Massalià town

Ruta Jaume I
Ruta Jaime I | Jaime I route

Ruta Senderisme
Ruta Senderismo | Trekking route

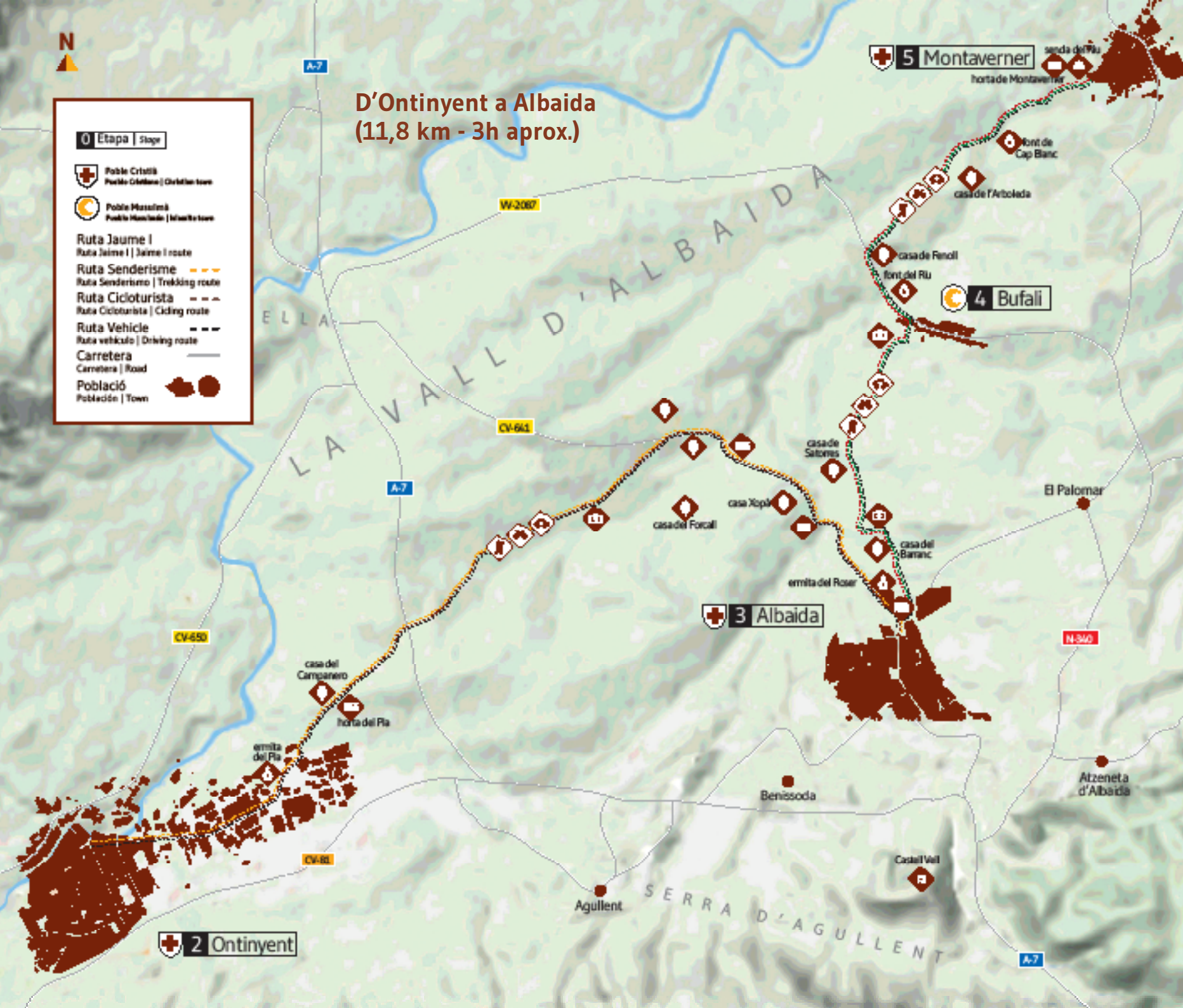
Ruta Cicloturista
Ruta Cicloturista | Cycling route

Ruta Vehicle
Ruta vehicle | Driving route

Carretera
Carretera | Road

Població
Población | Town

D'Ontinyent a Albaida
(11,8 km - 3h aprox.)

- A peu
A pie | by foot
- En bicicleta
En bicicleta | cycling
- En Vehicle
En coche | by car
- Oficina de Turisme
Oficina de Turismo | Tourist info
- Informació
Información | info
- Vista panoràmica
Vista panorámica | Panoramic view
- Molí d'aigua
Molino de agua | Water mill
- Element hidràulic
Elem. hidráulico | Hydraulic monument
- Font, Manantial
Fuente, Manantial | Fountain, Spring
- Museu
Museo | Museum
- Tàl·ler arqueològic
Yacimiento arqueológico | Archaeological site
- Nucli antic, Medieval
Casco antiguo | Medieval, Dwellings
- Església, Convent
Iglesia, Convento | Church, Convent
- Ermita
Ermita | Hermitage
- Caverna
Caverna | Cave
- Àrea recreativa
Área recreativa | Leisure area
- Parcatge natural
Paraje natural | Nature site
- Àrbol monumental
Árbol monumental | Monumental tree
- Arc. industrial
Arc. industrial | Industrial architecture
- Posa tradicional
Pozo tradicional | Water well
- Cova, Sima
Cueva, Sima | Cave, Chasm
- Casa noble
Casa de la nobleza | House of nobility
- Mas o Casa de camp
Masia o Casa de campo | Farmhouse
- Pont monumental
Puente monumental | Monumental bridge
- Castell, Palau, Marallia
Castillo, Palacio, Marallia | Castle, Palace, Hall
- Refugi antiaeri
Refugio antiaéreo | Air raid shelter
- Cementiri
Cementerio | Cemetery

D'Ontinyent a Albaida

A través de les viles reials: el cor de la vall

Recorregut d'Ontinyent a Albaida (11,8 km - 3h aprox.)

O' Eixirem de la plaça de la Concepció d'Ontinyent, cap al polígon industrial del Pla, pels c/s del Pintor Carlets, passeig de les Germanies i músic Pérez. Des d'ací, abandonem la població per l'Av. de Ramón y Cajal, i ens endinsem al bell mig del polígon per l'Av. del Tèxtil, fins poc abans de la tercera rotonda, on hi ha uns xiprers, una mica abans d'arribar a Sprinter.

20' Allí girem a l'esquerra i baixem pel camí de la dreta, pel costat de l'ermita de Sant Josep del Pla i d'una casa de camp del 1880. Seguim la vella carretera VV-2035, que enllaça ací amb el traçat del Camí Reial d'Ontinyent a Gandia: l'eix principal de la ruta Jaume I, que ens portarà des d'ací fins al terme de Llutxent, a través de la vall.

53' Al Pontet de Gandia es creuen el Camí Reial i la Séquia del Pla: la major de l'horta d'Ontinyent, que regava tot el

que ara és polígon i algunes terres que s'han salvat de la urbanització del segle XX. Les cases de Gandia i el monumental lledoner de la casa del Campaner ens indiquen que ja som del tot en zona rural. 1h 9' Una rotonda ens indica que el Camí Reial de Gandia travessa en perpendicular l'autovia CV-40 (variant de l'A-7 València-Alacant per l'Olleria, Albaida i Alcoi). A l'altra banda ens esperen els secans d'Agullent i d'Albaida (vinyes, fruiters, oliveres...), dominats antigament per grans cases de camp: els masos.

1 h 50' Passem per l'encreuament del Camí Reial amb la via d'accés a un d'aquests masos: la casa del Forcall, terme d'Albaida.

1 h 55' Un xiprer i un senyal de stop indiquen que hem arribat a l'encreuament de la carretera d'Aielo de Malferit a Albaida per l'Aljor. Deixarem el

camí reial i seguirem aquesta carretera local, baixant a mà dreta.

2 h 1' Deixem sobre una riba a mà dreta la casa de Xopà, un altre dels masos o cases de camp de la zona.

2 h 3' Arribem al fons del barranc del Forcall, que travessem per un pont.

2 h 23' Pont de les Palanques, que travessa el riu d'Agullent, vora la confluència d'aquest amb el riu d'Albaida.

De nou, costera amunt. A mà dreta, la casa de la Matona, on hi hagué un molí morisc.

2 h 40' Rotonda d'accés a l'antic poble morisc de l'Aljor, que recorrerem per dins (c/s de la Verge del Rosari, l'Església, Reverend Segrelles i el Roser).

2 h 50' Ermita del Roser, entre l'Aljor i el nucli antic d'Albaida, al qual accedim per la Porta de València. Pugem pel Raval Jussà (c/s d'Avall, Sant Miquel, Fraga i Trinitat): font del carrer d'Avall, casa

natalícia del beat Nicolau Factor, ermita de Sant Miquel, murs de l'antic portal del Sant Cristòfol i, enfront, la Sala d'Art "la Llotgeta", amb arcs gòtics.

3 h 00' Arribem a la Plaça Major d'Albaida, on es troben l'Ajuntament i l'Oficina de Turisme, per a planificar la visita, en un entorn monumental, presidit per diversos museus, el palau marquesal i l'església.

Porta de València

La casa del Forcall

L'Aljor

La Llotgeta: estudi d'art d'Amorós

D'Albaida a Montaverner per Bufali

A través de les viles reials: el cor de la vall

Albaida

La ciutat d'Albaida (6.000 habitants) fou el centre d'un marquesat posseït pels Milà i Aragó, descendents dels Borja i dels reis d'Aragó. El palau marquesal (segles XIII-XVII), adornat per sales gòtiques i estances amb bellíssims frescos barrocs, alberga una maqueta de la vila en el segle XV (oficina de turisme) i el Museu Internacional de Titelles. Altres museus i espais visitables són el del pintor Segrelles, el de Betlems, el dels Campaners, la Cova del Vall (refugi antiaeri), la Sala d'Art "la Llotgeta" (particular, arcs gòtics), la casa del pintor Ridaura, l'església de l'Assumpció (segles XVI-XVII) i les seues pintures de Segrelles i museu parroquial, i l'exconvent de la Puríssima (segles XVII-XVIII). Podeu també passejar entre portes de muralla, fonts i manisetes de sants; descobrir els molins i séquies de la ruta de l'Aigua del Port (Albaida-Atzeneta-el Palomar), o pujar a la Covalta.

Bufali

Bufali (160 habitants), poble amb estació del ferrocarril de la línia València-Alcoi, es troba en un entorn agradable d'hortes, rodejat pel frondós barranc de Junda i el riu d'Albaida. Des de fa dècades té una dedicació agrícola, industrial (tèxtil) i turística (algunes cases rurals), encara que la seua població és escassa. Resulta un lloc ideal per a passejar pels parcs; descobrir fontetes com la de Junda i la del Riu, i contemplar el paisatge des de l'ermita del Calvari. La localitat és d'origen àrab i conserva un interessant patrimoni: l'església de la Mare de Déu de Loreto (1885-1887), on es conserva una gran pica baptismal morisca (segle XVI) i un sepulcre de marbre (1807); els masos de la casa de Fenoll (segle XVIII) i dels Barranquets (segle XIX); el pont de pedra del tren (segle XIX), etc. Celebra festes patronals en agost i foguera de Sant Antoni del Porquet pel mes de gener.

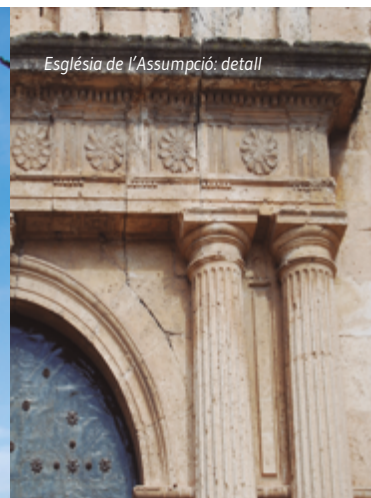
Visita al conjunt monumental d'Albaida

La Plaça Major d'Albaida és un espai monumental presidit pel palau marquesal dels Milà i Aragó, edificat aprofitant de fonament tres grans torres del Castell Nou islàmic d'Albaida (del segle XIII). Mirant al palau, a mà dreta es troba la casa-palau del bisbe d'Oriola Josep Tormo (segle XVIII) i la font de la Plaça (segle XVII); a mà esquerra, la casa dels Llinàs (segle XIX, actual ajuntament), l'antiga Casa de la Vila (segle XVI, ocupada també per dependències municipals) i la Porta de la Vila (segle XV) que dona accés al Clos de la Vila. Al costat de la porta està la Tourist Info, amb els nanos i gegants, i una maqueta d'Albaida en el segle XV. Des d'aquell punt es pot accedir fàcilment als museus de Betlems (Casa de la Vila) i de Titelles (palau), a les sales gòtiques i barroques de dins del palau. A més, convé veure l'església i el museu parroquial, el campanar, el museu dels campaners i la casa-museu del Pintor Segrelles, que es troba al fons de la plaça de la Vila.

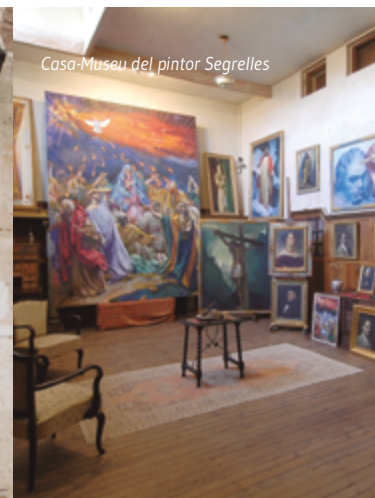
S'aconsella, així mateix, visitar la Cova del Vall (recorregut subterrani proper, al c/ de la Trinitat) i passejar pels carrers Major i Nou fins a les fonts del parc de la Glorieta, a través de cases dels segles XVII-XX, fonts i plafons ceràmics devocionals. Prop d'allí es troben l'exconvent de Caputxins, al Real, i la creu renaixentista de les Eres (darrere les Escoles Velles).

Albaida: Palau dels Milà i Aragó

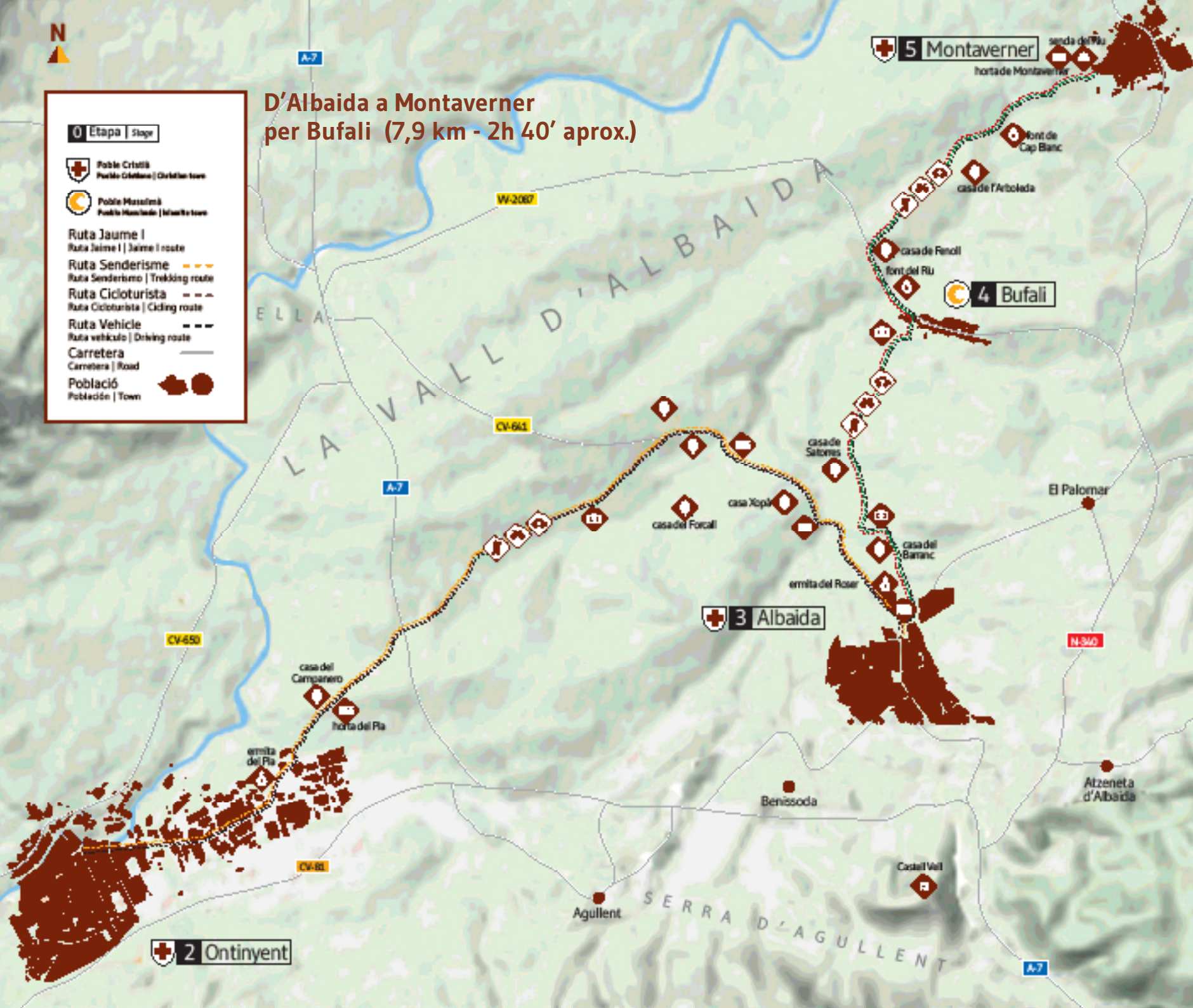
Església de l'Assumpció: detall

Casa-Museu del pintor Segrelles

Pintures barroques del palau marquesal

- A peu**
A pie | by foot
- En bicicleta**
En bicicleta | cycling
- En vehicle**
En coche | by car
- 1**
Oficina de Turisme
Oficina de Turisme | Tourist info
- Informació**
Informació | Info
- Vista panoràmica**
Vista panoràmica | Panoramic view
- Molí d'aigua**
Molino de agua | Water mill
- Element històric**
Elem. històric | Historic monument
- Font, Manantial**
Fuente, Manantial | Fountain, Spring
- Museu**
Museo | Museum
- Yacimiento arqueològic**
Yacimiento arq. | Archaeological site
- Nucli antic, Medieval**
Casco antiguo | Medieval, Downtown
- Església, Convent**
Iglesia, Convento | Church, Convent
- Ermita**
Ermita | Hermitage
- Calvari**
Calvario | Calvary
- Àrea recreativa**
Área recreativa | Leisure area
- Paratge natural**
Paraje natural | Nature site
- Arbre monumental**
Árbol monumental | Monumental tree
- Arg. industrial**
Arg. industrial | Industrial architecture
- Pou tradicional**
Pozo tradicional | Water well
- Cova, Sina**
Cueva, Sina | Cave, Chasm
- Casa noble**
Casa de la nobleza | House of nobility
- Mass o Casa de camp**
Masso o Casa de campo | Farmhouse
- Pont monumental**
Puente monumental | Monumental bridge
- Castell, Palau, Marella**
Castillo, Palacio, Marella | Castle, Palace, Wall
- Refugi antiaeri**
Refugio antiaéreo | Air raid shelter
- Cementiri**
Cementerio | Cemetery

D'Albaida a Montaverner per Bufali

A través de les viles reials: el cor de la vall

Recorregut d'Albaida a Montaverner per Bufali (7,9 km - 2h 40' aprox.)

0' Eixim de la Plaça Major per la rampa de l'antiga carretera nacional 340, fins a arribar enfront de l'estació de ferrocarril, a la porta de València, per on havíem entrat venint d'Ontinyent.

6' Passem per davant de l'ermita del Roser, un antic molí vora el riu d'Albaida i un pont de pedra del segle XVI, camí de Bufali. Deixem a mà esquerra les vistes de l'Aljorj i uns bancals que reguen de l'aigua de les Fanecades. En arribar a un túnel que travessa per davall de la via de tren, no l'hem de creuar; hem de tirar a l'esquerra.

17' Arribem així a la casa del Barranc: un antic mas que enfronta amb el camí i que voregem. A l'altre costat, en alt, la via del tren.

25' Des del pla dels Moros, en una revolta que fa el camí a mà dreta, es contempla una magnífica vista de l'Aljorj, Albaida, el tossal del Castell Vell i la serra de la Covalta.

30' Passem pel costat d'un altre mas, pel camí de Bufali i la Vega: la casa de Satorre. Més avall d'ací, el camí es bifurca: a l'esquerra, porta al circuit de motociclisme de la Vega; costera amunt a la dreta, el que seguirem nosaltres, duu a Bufali, entre conreus de secà.

52' Després de deixar a mà esquerra alguna caseta, travessem el jaç del barranc de Junda, un afluent del riu d'Albaida ric en aigua i vegetació. Tirem amunt cap al proper poble de Bufali i en l'stop de la circumval·lació girem a la dreta per a entrar per dalt al nucli antic (també podem davallar per un baixador de mà dreta a la fonteta de Junda, que naix baix la riba del barranc).

1 h En la part alta del poble de Bufali es troben l'ajuntament i l'església de la Mare de Déu de Loreto. Continuem cap avall, entre architectures tradicionals i algun plafó devocional de maniseses, i

eixim pel poble (si no el volem visitar ara) per baix, pel poliesportiu.

1 h 10' Una empinada costera ens ha dut fins a la font del Riu i el jaç del riu d'Albaida, que travessa el pont de la Palanca. Enfront, queda encara algun mur del que fou molí morisc de Bufali. Cal pujar ara, al recte, la costera de la casa de Fenoll, que ens trobarem a mà dreta.

1 h 20' Damunt de la casa de Fenoll (o de Ferrandis), retrobem de nou el Camí Reial d'Ontinyent a Gandia, que hem de seguir girant a mà dreta. Passarem prop de l'explotació ecològica del Mas de l'Arboleda (a mà dreta), que ofereix els seus productes en tenda pròpia.

1 h 52'. Si continuem costera avall, travessarem el barranc dels Barranquets per una passera.

1 h 57' Font de Cap-Blanc, una de les diverses del terme de Montaverner. Unes passes més avant, el camí de l'esquerra

ens invita a passejar per l'horta de Montaverner, creada a iniciativa de Jaume I. Tanmateix, nosaltres continuem recte cap al poble per la dreta.

2 h 5' Travessem ara el riu d'Albaida pel Passet i ja som a poques passes del nucli de població.

2 h 11' Arribem al racó del Molí, la font i el llavador de Montaverner. Si volem, podem continuar pel carrer del Bot, la Plaça de l'Església i el Carrer Major, cap a la carretera. Eixirem davant de l'antic Convent.

2 h 40' Després de fer una primera volta pel poble, podem acostar-nos al Monument a Jaume I, fundador del poble, on es llig una breu biografia seua. Fi d'etapa.

Església de l'Aljorj i ermita del Roser

L'Horta de Bufali

Per la vora del riu

L'església de Montaverner, entre xopades fluvials

De Montaverner a La Pobla del Duc

A través de les viles reials: el cor de la vall

Montaverner

Montaverner (1.700 habitants) és una localitat de tradició agrícola, però industrial des del segle passat, a la qual no li manquen atractius turístics i paisatgístics. En el mateix poble, a banda de carrers amb cases d'arquitectura mediterrània dels segles XVIII-XIX, podreu visitar el racó de la font, el llavador i el molí del poble; la Plaça Major, on es troba el campanar (símbol del poble), que conserva encastat un capitell de l'antiga església gòtica; el temple actual de Sant Jaume i Sant Joan Evangelista (segle XVIII), amb pintures d'interés, i l'ermita del Calvari. Anant per sendes senyalitzades, ens podem acostar també a la vora dels rius d'Albaida i d'Ontinyent, sobre els quals s'alcen ponts de ferro del 1890; al llavador de la Font dels Quatre Xorros o a l'ermita neogòtica de Colata, que ocupa el solar d'una vil·la romana i un despoblat morisc. Festes per l'agost i per Sant Blai.

La Pobla del Duc

La Pobla del Duc (2.500 habitants), terra de llauradors de vinyes, fruiters i altres conreus; amb polígon industrial des de fa dècades i amb una cooperativa agrícola que data del 1939, disposa dels recursos i espais visitables següents: l'església de la Mare de Déu de l'Assumpció (segle XVIII), d'austera façana de pedra i campanar de prisma hexagonal; cases de llaurador, plafons ceràmics devocionals i rellotges solars dels segles XVIII-XIX; la casa de cavallers dels Ferrer (segle XVII) i la de senyorets dels Bataller (segle XIX); l'aljub de la Poassa (antiga sènia islàmica) i el llavador municipal (1930); el fúnebre industrial de la cooperativa (1944); els refugis antiaeris de la Guerra Civil al pla de Missena i la casa Alta (1938), rehabilitats, i l'àrea recreativa de la Penyeta. Celebra festes patronals a la fi d'agost o primeria de setembre, i fira comercial i gastronòmica en la tardor.

Montaverner

La Pobla del Duc

0 Etapa | Stage

Poble Cristià
Pueblo Cristiano | Christian town

Poble Musulmà
Pueblo Musulmán | Muslim town

Ruta Jaume I

Ruta Jaime I | Jaime I route

Ruta Senderisme

Ruta Senderismo | Trekking route

Ruta Cicloturista

Ruta Cicloturista | Cycling route

Ruta Vehicle

Ruta vehículo | Driving route

Carretera

Carretera | Road

Població

Población | Town

EMBASSAMENT DE BELLÚS

Guadasséguies

Sempere

Benissuera

Alfarrasí

ermita de Colata

casa de Colata
(ruïnes)

calvari

5 Montaverner

De Montaverner a La Pobla del Duc
(7,1 km - 2h 5' aprox.)

6 La Pobla del Duc

camí reial de Gandia

refugi del pla de
Missena i la casa Alta

CV-60

CV-611

A peu

A pie | by foot

En bicicleta

En bicicleta | cycling

En Vehicle

En coche | by car

Oficina de Turisme

Oficina de Turismo | Tourist info

Informació

Información | Info

Vista panoràmica

Vista panorámica | Panoramic view

Molí d'aigua

Molino de agua | Hydraulic mill

Element hidràulic

Elem. hidráulico | Water monument

Font, Manantial

Fuente, Manantial | Fountain, Spring

Museu

Museum | Museum

Yacimiento arqueològic

Yacimiento arq. | Archaeological site

Nacli antic, Medieval

Casco antiguo | Medieval, Downtown

Església, Convent

Iglesia, Convento | Church, Convent

Ermita

Ermita | Hermitage

Calvari

Calvario | Calvary

Àrea recreativa

Área recreativa | Leisure area

Paratge natural

Paraje natural | Nature site

Arbol monumental

Árbol monumental | Monumental tree

Arq. industrial

Arq. industrial | Industrial architecture

Pou tradicional

Pozo tradicional | Water well

Cova, Sina

Cueva, Sima | Cave, Chasm

Casa noble

Casa de la nobleza | House of nobility

Mass o Casa de camp

Massó o Casa de campo | Farmhouse

Pont monumental

Puente monumental

Castell, Palau, Marallà

Castillo, Palacio, Marallá

Refugi antiaeri

Refugio antiaéreo | Air raid shelter

Cantereri

Cementerio | Cemetery

De Montaverner a la Pobla del Duc

A través de les viles reials: el cor de la vall

Recorregut de Montaverner a la Pobla del Duc (7,1 km - 2h 5' aprox.)

0' Aquesta és l'etapa més còmoda, senzilla i planera de la ruta Jaume I. Discorre pel Camí Reial d'Ontinyent a Gandia, que connecta en línia recta Montaverner i la Pobla, pel sector central de la comarca. Partim de la Plaça Major de Montaverner cap a l'est.

10' Baixant Carrer Major avall, passem pel Convent i, més amunt, per davant del Jardí del Monument a Jaume I, per a prosseguir a través del polígon industrial, en direcció a l'autovia del port de l'Olleria a Gandia.

22' En eixir del polígon el paisatge s'eixampla, i podem veure el tossalet del Calvari, Alfarrasí cap al nord-oest i la Pobla del Duc llunyana, cap a l'est.

28' El Camí Reial és segrestat per un moment per les rotondes de l'autovia, que hem de superar per a tornar-lo a seguir (per la benzinera Petronor cap amunt).

40' Travessem per davall de la via del ferrocarril de València a Alcoi. De lluny, cap al nord, s'observen Benissuera, el campanar de Sempere i les aigües del pantà de Bellús.

49' En la distància es veuen, cap al sud, Bèlgida i Beniatjar; cap a l'est, la Pobla del Duc. Els arbres de silueta retallada formant merlets són parades de caçar tords.

1 h 2' Prop de la confluència del barranc de Bèlgida amb el riu de Torralba es formen revoltes amb bancals de terres baixes, d'al·livió fluvial, dits tradicionalment d'al·goleja (àrab al-walâja "la revolta de riu").

1 h 7' Ens trobem a l'entrador de la casa de Boles, vora el pas del riu de Torralba, afluent del riu de Missena. Continuem entre vinyes mil·lenàries i altres conreus del fèrtil pla de Missena.

1 h 30' Arribem al pas del riu de

Missena, afluent del d'Albaida, que podem travessar gràcies a un pont reconstruït el 2016. Continuem entre bancals de secà, pel terme de la Pobla, i estem prop dels refugis del pla de Missena i la casa Alta, restaurats i visitables (consultar ajuntament).

1 h 48' Stop del parc on comença el polígon industrial de la Pobla del Duc.

1 h 53' Ens endinsem pel nucli de població per l'Av. d'Albaida.

1 h 55' Passem per davant del llavador públic.

1h 58' Travessem la carretera, de la pl. de la Concòrdia a la pl. de l'Om i seguim pels carrers de l'Hostal (o Mesón) i del Forn.

2 h 5' I arribem a les places de la Vila i de l'Església, que constitueixen el centre del nucli antic. Allí es troben l'ajuntament (on obtenir informació) i la parròquia.

Racó del Moli

Pastor, al Pla de Colata

Vinyes de Colata, Benissuera, el campanar de Sempere i el pantà de Bellús

Casa dels Ferrer

0 Etapa | Stage

Poble Cristià
Pueblo Cristiano | Christian town

Poble Musulmà
Pueblo Musulmán | Muslim town

Ruta Jaume I

Ruta Jaume I | Jaime I route

Ruta Senderisme

Ruta Senderismo | Trekking route

Ruta Cicloturista

Ruta Cicloturista | Cycling route

Ruta Vehicle

Ruta vehículo | Driving route

Carretera

Carretera | Road

Població

Población | Town

De la Poble del Duc a Llutxent
(9,7 km - 2h 40' aprox.)

- A peu
A pie | by foot
- En bicicleta
En bicicleta | cycling
- En Vehicle
En coche | by car
- Oficina de Turisme
Oficina de Turismo | Tourist info
- Informació
Información | Info
- Vista panoràmica
Vista panorámica | Panoramic view
- Molí d'aigua
Molino de agua | Water mill
- Element hidràulic
Elem. hidráulico | Hydraulic monument
- Font, Manantial
Fuente, Manantial | Fountain, Spring
- Museu
Museo | Museum
- Yaciment arqueològic
Yacimiento arq. | Archaeological site
- Nucli antic, Medieval
Casco antiguo | Medieval, Downtown
- Església, Convent
Iglesia, Convento | Church, Convent
- Ermita
Ermita | Hermitage
- Caverna
Caverna | Cave
- Àrea recreativa
Área recreativa | Leisure area
- Paratge natural
Parque natural | Nature site
- Arbre monumental
Árbol monumental | Monumental tree
- Arq. industrial
Arq. industrial | Industrial architecture
- Pou tradicional
Pozo tradicional | Water well
- Cova, Sina
Cueva, Sina | Cave, Chasm
- Casa noble
Casa de la nobleza | House of nobility
- Mas o Casa de camp
Masía o Casa de campo | Farmhouse
- Pont monumental
Puente monumental | Monumental bridge
- Castell, Palau, Maralla
Castillo, Palacio, Maralla | Castle, Palace, Hall
- Refugi antilludri
Refugio antilludri | Air raid shelter
- Cementiri
Cementerio | Cemetery

De la Pobra del Duc a Llutxent

A través de les viles reials: el cor de la vall

Recorregut de la Pobra del Duc a Llutxent (9,7 km - 2h 40' aprox.)

0' Des de la plaça de l'Església de la Pobra del Duc, caminem en direcció est i passem per la porta del que fou Convent dels Sants Metges.

14' Una vegada eixim de la Pobra, ens trobem amb la cruïlla de camins per on deriva a la dreta la Senda Morisca, que va a Castelló de Rugat i a la serra. Nosaltres seguirem ara per l'esquerra, pel Camí Reial de Gandia. Al cap d'uns minuts, podem contemplar a l'esquerra Quatretonda, amb el teló de fons de la Serra Grossa.

31' Remuntant per la lloma d'Andarella, s'observa en la distància el poble de Castelló de Rugat i el portell del Morquí, que comunica la Vall d'Albaida amb la Safor.

35' Entrador, a mà esquerra, de l'àrea recreativa de la Penyeta, que visitarem un instant per a gaudir de la panoràmica paisatgística. Ens trobem enmig de la Vall d'Albaida.

1 h 4' Tornem al camí reial després d'uns minuts i arribem a l'alçada de la casa de Sarrient: un mas de l'extrem occidental del terme de la Pobra.

1 h 14' Mirant cap a llevant s'observa la foia de Vernissa (zona de transició entre la Vall d'Albaida i la Safor), presidida per l'altiu castell de Palma.

1 h 18' Arribem als Quatre Camins: cruïlla del camí reial amb el de Castelló a Llutxent, i girem a l'esquerra, camí de Llutxent. Ens sorprenen bancals de tarongers: antigament no n'hi havia.

1 h 30' El poble de Benicolet es veu a mà dreta.

1 h 34' La casa de Ciscar, enmig d'un tossal boscós, ens recorda el cognom del seu antic propietari: un heroi de la Guerra del Francès i la Revolució liberal, com fou l'almirall Ciscar.

1 h 12' Creuem el barranc de Xetà i deixem a mà dreta una figuera monumental.

Caminem entre secans pedregosos, millorats gràcies al reg de gota a gota de tarongers, i algunes construccions rústiques.

1 h 55' Cruïlla del camí Castelló-Llutxent, amb els perpendiculars del regadiu (dreta) i de la casa Nova (esquerra).

2 h 4' Unes granges pregonen arquitectònicament la importància de la ramaderia establada a Llutxent en dècades recents. Bonica panoràmica de la Serra Grossa i l'Estret de les Aigües de Bellús, cap al nord-oest.

2 h 14' Arribats a una bifurcació, hem de tirar per la dreta (camí de l'Estret) i passarem pel costat d'una granja abans de pujar entre terres ermes per la Serreta de Santa Anna, on es troba el cementeri.

2 h 32' Des del cementeri, ornat per xiprers monumentals, s'albira una bella postal de Llutxent, amb l'ermita de la Consolació i el Monestir al fons. Per a arribar al poble hem de baixar pel camí (o per l'escala-travessa). Podem fer abans una pausa de 10' per a fer fotos.

2 h 40' Travessant la foia de les Poaces, entrem al nucli antic pel carrer dels Dotze i continuem per la plaça de l'Església i el carrer dels Porxes fins a arribar a l'ajuntament. S'aconsella descansar a Llutxent i emprendre en un segon moment la visita al poble i l'excursió al Mont Sant (ermita, monestir i castell).

Llutxent

Llutxent (2.500 habitants) fou el centre d'una baronia medieval. D'aquesta època es conserva el Castell Nou dels Pròixida i els Maça de Liçana (segles XIII-XV), obra gòtica amb elements arquitectònics i pictòrics de gran interès. A més, hi destaquen: el Castell Vell o del Xiu (islàmic, segle XII); el monestir dominicà del Corpus Christi (segles XV-XVIII), que acull cada juliol un Festival Internacional de Música, i la capella gòtica, en la qual intervingué Pere Comte (segle XV); l'ermita barroca de la Consolació, decorada amb plafons de manises del Miracle dels Corporals (segle XVIII), rememorat festivament al poble cada 24 de febrer; la casa dels Vives i altres cases de llauradors benestants. L'església parroquial de l'Assumpció, d'estil academicista (segles XIX-XX), custodia una arqueta dels Pròixida (segle XV), una creu processional del segle XVI i una venerada icona de la Santa Faç.

Porta del convent dels Sants Metges

Carabasseres

Benicolet

Llutxent

De la Pobra del Duc a Llutxent

A través de les viles reials: el cor de la vall

Visita a Llutxent

i excursió circular (5 km - 3h aprox.)

El nucli antic de Llutxent compta amb dos monuments emblemàtics que cal visitar: l'església parroquial i els seus tresors, i el Castell-Palau, en procés d'avançada restauració. Una vegada fet això, podem baixar per la placeta de l'Ajuntament a la plaça de Lluís Vives i al carrer del Mig, on es conserven algunes façanes interessants. Baixem a la carretera de Pinet, i remuntem en direcció a aquest poble fins a arribar a un grup de cases antigues i una creu on comença la pujada a la Costa: una costera empedrada que ens duu davant

de l'ermita de la Consolació. Si prosseguim endavant, arribarem al veí monestir del Corpus Christi (a uns 20' a peu del poble), que mereix una visita detinguda. Per darrere del monestir, una senda baixa a la foia del Xiu, des d'on es pot pujar fàcilment (per una senda, en 10') al monumental Castell Vell. Aquest tresor de temps de l'al-Àndalus, que conserva recintes murals, torres, accessos, aljubs, etc. Si baixem del castell per la senda que va a la carretera, la mateixa carretera ens durà de nou, còmodament, a la vila de Llutxent, el lloc d'on hem partit.

Sala noble

Miracle dels Corporals

Castell Vell o del Xiu

Monestir del Corpus Christi

6 La Pobla del Duc

De la Pobla a Castelló de Rugat
(4,7 km - 1h 30' aprox.)

Al Castell de Rugat per Rugat i Aielo
(7,7 Km - 2h 30' aprox.)

CV-611

CV-60

0 Etapa | Stage

Poble Cristià
Pueblo Cristiano | Christian town

Poble Musulmà
Pueblo Musulmán | Muslim town

Ruta Jaume I

Ruta Jaume I | Jaime I route

Ruta Senderisme

Ruta Senderismo | Trekking route

Ruta Cicloturista

Ruta Cicloturista | Cycling route

Ruta Vehicle

Ruta vehicle | Driving route

Carretera

Carretera | Road

Població

Población | Town

Beniàjar

el Ràfol
de Salem

Salem

CV-705

8 Castelló de Rugat

9 Rugat

10 Aielo de Rugat

Montibello

Castell de Rugat

- A peu
A pie | by foot
- En bicicleta
En bicicleta | cycling
- En Vehicle
En coche | by car
- Oficina de Turisme
Oficina de Turismo | Tourist info
- Informació
Información | Info
- Vista panoràmica
Vista panorámica | Panoramic view
- Molí d'aigua
Molino de agua | Water mill
- Element històric
Elem. histórico | Historic monument
- Font, Manantial
Fuente, Manantial | Fountain, Spring
- Museu
Museo | Museum
- Yacimiento arqueològic
Yacimiento arq. | Archaeological site
- Nucli antic, Medieval
Casco antiguo | Medieval, Downtown
- Església, Convent
Iglesia, Convento | Church, Convent
- Ermita
Ermita | Hermitage
- Calvari
Cabrero | Calvary
- Àrea recreativa
Área recreativa | Leisure area
- Paratge natural
Parque natural | Nature site
- Arbre monumental
Árbol monumental | Monumental tree
- Arq. industrial
Arq. industrial | Industrial architecture
- Pou tradicional
Pozo tradicional | Water well
- Cova, Sina
Cueva, Sina | Cave, Chasm
- Casa noble
Casa de la nobleza | House of nobility
- Mas o Casa de camp
Masia o Casa de campo | Farmhouse
- Pont monumental
Puente monumental | Monumental bridge
- Castell, Palau, Marella
Castillo, Palacio, Maralla | Castle, Palace, Wall
- Refugi antiaeri
Refugio antiaéreo | Air raid shelter
- Cementiri
Cementerio | Cemetery

De la Pobla a Castelló de Rugat

La senda morisca: el record dels vençuts

Recorregut de la Pobla a Castelló de Rugat

(4,7 km - 1h 30' aprox.)

0' Partint de la Plaça del Crist (església), a la Pobla del Duc, caminem cap a l'est per la placeta de Malta (pl. Poeta Guarnier) i passem per davant de l'antic convent dels mínims (sols resta en peu la porta).

9' Passem pel Parc del Calvari, per on s'ix de la Pobla, pel camí reial de Gandia. Passarem per un depòsit d'aigua potable del 1928.

16' Bifurcació de camins: el de l'esquerra és la continuació del camí reial d'Ontinyent a Gandia (ruta Jaume I en direcció a Llutxent); el de la dreta, que és el que seguirem ara, és el camí de Castelló de les Gerres o de Rugat (la Senda Morisca), que ens acostarà a la serra de Benicadell.

19' Ja podem gaudir de les vistes de Castelló i la foia de Salem, racó

intramuntà als peus de la penya de Benicadell: la *Peña Cadiella* del *Cantar de Mío Cid*, el Penacadell del Llibre dels fets de Jaume I. Caminem entre albercoquers i bresquilleres, fruiters d'estiu o de pinyol.

25' Un molló ens indica que entrem en terme de Castelló de Rugat, per un camí de terrer.

43' Travessem els guals dels barrancs de Sarrient i de Castelló, que sols porten aigua abundant en temps de pluges.

48' Podem gaudir de les vistes del Mirador de la Sénia: un paisatge de conreus de secà, tallats de barranc i pinedes.

52' Tenim a la vista el tossal de l'Ermita de Castelló, un estratègic cim, ocupat per un castellet en temps de Jaume I.

1 h Mirador paisatgístic del paratge conegut popularment com "la Plaça de Bous".

1 h 3' Camí de baixada a la font de Xerca. Veurem alguns arbres retallats, a manera de parades de caçar tords.

1 h 11' Arribem ara al Mirador de l'Ermita.

1 h 19' Passem per davall de l'autovia del port de l'Olleria a Gandia.

1 h 25' Entrem al nucli antic de Castelló de Rugat per les escoles.

Proseguim cap amunt pels carrers de la Creu, del Bon Aire (girem a mà dreta), del Trinquet (ara, a l'esquerra).

1 h 30' Ja ens trobem als peus del que fou el palau ducal dels Borja de Gandia, senyors de Castelló. A poques passes, costera avall, es troba l'ajuntament, on podem obtenir informació per a la visita del poble.

Castelló de Rugat

Castelló de Rugat (2.300 habitants) compta amb un polígon industrial i comerços freqüentats per gent dels pobles veïns. Fou cap de la baronia medieval del Castell de Rugat o de Castelló, presidida pel castell (segles XIV-XVII) dels Bellvis i els Romeu, transformat en palau pels Borja, ducs de Gandia. Les restes d'aquest edifici, d'una mesquita morisca clandestina i d'un aljub pròxim, coronen el carrer islàmic, estés als peus del tossal de l'ermita de Sant Antoni (segle XVIII), on estava el castellet que donà nom al poble. Aquest era conegut també com a Castelló de les Gerres, per la seua secular tradició en manufactura ceràmica. Als afores del poble, prop de la bassa, el llavador públic i la Font Major (1881), es pot visitar el forn ceràmic de la Gerreta, del segle XVIII. L'església parroquial de l'Assumpció, el monument més vistós de la localitat, data del segle XVIII i és d'estil barroc.

Restes del palau dels Borja

Els barrancs de Castelló de Rugat

Paleres, i una parada de caçar tords

L'ermita i el poble de Castelló

Al castell de Rugat per Rugat i Aielo

La senda morisca: el record dels vençuts

Recorregut al castell de Rugat per Rugat i Aielo

(7,7 km - 2h 30' aprox.)

0' Podem eixir de Castelló de Rugat des de la Plaça de la Constitució (església, ajuntament) i visitar carrers propers com els de la Canyeta, el Xorret o Sant Vicent, abans de girar des d'aquest últim, a mà esquerra, i enfilar-nos cap avall pel llarg carrer de la Font, que connecta amb la carretera de Gandia.

12' Ens trobem, a la vora esquerra de la carretera, amb la font, el llavador públic i la bassa de reg de l'Horta de Castelló. Si travessem la carretera, a escasses passes, trobarem el forn restaurat de la Gerreta, visitable per dins (informeu-vos a l'ajuntament). Tornarem de nou a la font per a continuar el camí.

17' Hem de seguir el camí de Llutxent, enfront del nucli antic, que comença a la nau de la cooperativa Castelduc. Passarem per la granja Virgen de Fátima, on estava el que fou molí del despoblat morisc del Rafalet. Entre nosaltres i el poble de Castelló, s'estén

el poc que queda de l'horta morisca.

33' Quan ens trobem enfront un túnel, hem de girar pel camí de mà dreta cap amunt, entre bancals de fruiters. Ens dirigim a Rugat per la Serreta.

35' Prompte tindrem a la vista, mirant cap al sud, la muntanya d'Algebassó, que els romans denominaren Mons Rugatus ('el tossal arrugat'), cosa que explica els noms de Rugat o del castell de Rugat (Aielo), ja que tota la zona era "terme de Rugat".

55' Superada la Serreta pel lloc segurament elegit per al-Àzraq per a plan-tejar la seua mortal –però fracassada– emboscada del 1257 a Jaume I, ja tenim a la vista la foia de Rugat, amb el poble d'aquest nom en primer terme, i el castell de Rugat al vessant de la serra. A Rugat es baixa pel camí de la dreta.

59' Travessem la carretera per la parada d'autobusos, i baixem cap al nucli de Rugat. Podem dedicar 10' a passejar per davant del Palau, visitar el racó del

llavador i l'església, i eixir pels carrers de Sant Bernat i Santa Rita (ajuntament) en direcció a Aielo de Rugat.

1 h 15' Passarem pel costat d'un antic riurau: espai associat a l'assecat al sol del raïm per a fer pansa. També per uns garrofers i pel poliesportiu, on agafarem el camí de la dreta, cap al fons del barranc. 1 h 22' Gual o pas del barranc de les Fonts de Rugat. Segueix un pla molt amé de bancals de secà.

1h 30' Fàbrica de rajoles d'Alonso, als peus d'Aielo. Tornem a travessar el barranc en direcció al poble.

1 h 38' Comencem un passeig per Aielo (la plaça, el Ravalet), i busquem la font que hi ha vora l'ajuntament, i el llavador públic, per a pujar pel camí del cementeri cap al molí del peu de la serra.

1 h 52' El molí, el llavador i l'antiga bassa (reblida de formigó) de l'horta d'Aielo són el punt de partida d'una senda de fàcil recorregut que ens durà, per un paratge muntanyenc, fins al castell de Rugat.

2 h Font de la Pasta: naixement d'aigua

(sempre que hi haja pluja), que alimentava l'horta d'Aielo. Hem de seguir el sender SL-CV 43, que comença a mà esquerra, enfront d'un xalet, després de creuar el barranquet.

2 h 6' Després de passar un barranquet, mirem arrere i observem els Quatre Coralls: un gran corral morisc, relacionable amb el castell de Rugat.

2 h 10' Cruïlla amb el camí que duu (a mà dreta) cap a les Penyes Llúcies: dites així perquè estan lluentes quan plou i hi regalima l'aigua. Nosaltres continuarem senda amunt per l'esquerra.

2 h 19' Racó de la font del Castell, d'on es proveïren d'aigua els obrers que construïren la fortalesa i la guarnició, que regava ací uns hortets (a manera de jardí) a partir d'uns bassons.

2 h 25' Arribem a la caseta del Magre, refugi muntanyenc de pastors, des d'on es contempla una bella postal del castell.

2 h 30' Castell de Rugat (la tornada cap avall al poble d'Aielo ens pot costar, per la mateixa senda per on pujàvem, uns 40').

Mesquita morisca clandestina

Carrer de la Canyeta

Llavador públic

Forn de la Gerreta

Rugat

Rugat (180 habitants), alqueria esmentada ja en el segle XI per l'autor d'El collar de la coloma, conserva encara l'entorn agradable d'horta que els musulmans crearen aprofitant l'aigua de les Fonts. Ja en el segle XX, als conreus tradicionals s'afegí la pansa, que explica els riurats (porxades d'arcs) que trobem pels voltants del poble, on s'alçaven els canyissos d'estendre el raïm al sol. Els monjos de la Valldigna, que posseïren el poble del segle XIV al XIX, tenien un palau que encara es conserva (segle XVI). L'església, adequada dins els murs d'una mesquita —en el racó de darrere, s'observa encara la séquia d'ablucions—, és un joier d'art barroc i neoclàssic, presidit pel retaule renaixentista de la Mare de Déu de Gràcia, obra de Nicolau Borràs, deixeble de Joan de Joanes. Vegeu també l'íntim llavador del poble i el Molí del peu de la serra (segle XVIII). Disposa també d'un càmping.

Aielo de Rugat

Aielo de Rugat (180 habitants), edificat pels musulmans al costat d'una fèrtil horta, combinava la producció agrícola (en el segle XIX se'l coneixia com a "Aielo de les peres") amb les activitats de muntanya: pastura de bestiar, llenya, etc. En els secans del segle passat proliferaren els riurats (porxades amb arcs) on s'estenia el raïm al sol per a fer pansa. Després vingué la indústria de rajoles dels Alonso. Enfront del poble, s'eleva el tossal Redó i el de la Barca, i, enmig, la mola del Castell de Rugat, del segle XI, reformat en el XIII i semidestruït en el XIV. Una senda bonica, partint del molí fariner i la font de la Pasta, permet descobrir les meravelles de la serra d'Aielo: els Quatre Coralls, les Penyes Llúcies, la font de Ferri... Al nucli urbà, destaquen l'íntim Ravalet morisc i l'església de l'Assumpció, del segle XVIII, amb un senzill interior barroc i un elegant campanar.

Horta de Rugat

La porta de la presó

Castell de Rugat

Aielo de Rugat

Guia d'allotjaments i hostaleria

Allotjaments | Cases rurals

Bocairent	
Mas L'Altet Mariola	626 304 142
Sant Vicent	660 736 774
Veles e Vents	629 611 889
Masía El Parral	676 470 062
Baretta I, II, III	96 290 52 35
Cases de l'Àgora	96 235 50 39
Mon Mossén	654 113 225
El Canter	699 328 779
La Il·lar de Laura	639 520 916
Casa Gimeno	717 712 373
El Mirador	678 575 488
Bekiren	601 044 446
Ontinyent	
La Casa de la Vila	667 219 921
Santa Elena	663 882 181
Casa Rural Morera	96 238 01 62
Holiday in Valencia	670 416 995
Finca San Agustín	663 882 181
Albaida	
El Pansat Casa Rural	607 16 71 67
La Casona de Albaida	658 77 24 28
El Raconet Rural	655 35 46 22
Bufali	
Espai Solana	603 428 320
Llutxent	
El Mas de Xetà	673 795 036

Hotels

Bocairent	
Hotel L'Estació	962 350 000
Hotel L'Àgora	962 355 039
Ontinyent	
Hotel Kazar	962 382 443
Castelló de Rugat	
Pensió Benicadell	609 486 412

Hostals i pensions

Ontinyent	
Casa Robert Nou Tibot	625 619 423
Hostal Monterrey	962 381 293
Albaida	
Pensión Tarifa	625 079 475

Albergs i campings

Bocairent	
Camping Mariola	962 135 160
Ontinyent	
Alberg El Perú	665 929 160
Albaida	
Alberg Don Bosco	96 292 00 54
Rugat	
Camping Natura	962 814 166

Hostaleria | Bars, rest. i cafeteries

Aielo de Rugat	
Bar Aielo	655 780 246
Albaida	
Cafeteria El Punt	606 824 779
Bar el Mercat Municipal	652 796 117
Bar la Nova Bellota	962 900 387
El Jardín	689 311 00
Elvis	962 391 181
La Vall	962 390 501
Noise Café	660 380 891
Taska Bar Moros Nou	647 450 192
Llar de Jubilats	962 900 982
Bar Palau	962 900 802
Círculo cultural José Segrelles	962 390 061
L'aranya	962 390 327
Bocateria Panata	962 390 346
Cafeteria Zulay	609 86 6460
Cafeteria El Celler	608 107 912
Bolera Bowling Albaida	616 246 165
Tarifa	962 390 616
Pasteleria Espí	962 390 216
Pasteleria Soler	962 390 844
Mos i Glop	962 90 7890
Criteri	962 901 854
Retorn	962 390 117
Casablanca	962 900 896
La Estrella Feliz	646 270 960
El Calero	962 901 021
El Pansat	619 305 338
Los Arcos	962 900 571
L'apetitosa	659 619 357

Bocairent	
Centre d'Interpretació Turística	661 359 688
Caf. hotel L' Àgora	962 355 039
Caf. Casa Rosa	699 877 221
Caf. Les Coves	962 905 091
Bristrot La costera	962 350 379
Bar Sifó	962 350 294
Bar Solbes	962 350 108
El terrat	620 717 769
Cervesseria L'aljub	962 350 798
Caf. Vicentet	647 165 655
Caf. Domenech	962 350 389
Caf. la Gela	962 905 090
El Ravalet Bar	962 905 262
Caf. La Jijonenca	620 771 227
Hotel Rte L' Estació	962 350 000
Bar Rte Casa Xam	625 540 602
Bar Rte El Camping Mariola	962 135 161
Bar Rte Casa Ximo	962 350 208
Rte El Cancell	962350893
Rte. Sant Blai Hotel Ferrero	962 355 175
Bar Rte La Rotonda	962 905 215
Bufali	
Espai solana	603 428 320
Bar Casa Cultura	666 929 299
Castelló de Rugat	
Centre Social	962 814 230
La Tasca	962 813 241
Ameva	676 979 797
Avenida	962 813 152
Rte. Génesis	962 813 096
Angelo's pizza	609 788 163
Caf. Continental	685 143 566
Rte. El raconet de Maite	962 813 074

Rte. L' Almud	629 819 563
L'Irlandés	962 813 725
La Pobla del Duc	
Bar Ca Vicent	616 731 790
Goleta Pizzeria	675 261 225
Gomar	962 927 867
La Tapeta	685 968 175
Royalti	962 920 098
Monterrey	962 927 878
Que Menjem	615 512 944
Ca Ximo	615 383 799
El Campillo	962 250 528
El Mulato	962 250 318
Bar piscina Alan y Dari	645 204 956
La Relíquia	960 918 400
Llutxent	
Pizzeria Fabra	605 097 944
Rest. El Mas de Xetà	673 795 036
Astrum Lounge Bar	620 785 933
Bar Jubilats	654 522 701
Bar La Font	962 294 038
Bar Nou	691 468 930
Bar Paloma	962 923 018
El Mosset	658 940 823
Rte. Maravilla	962 294 235
Rte. L'Alter	620 187 026
Caf. Bar TRANCJ	962 294 405
Bar la Piscina	603 540 254
Sol	644 410 938
Montaverner	
Celler de Moni	675 946 370
La Cava	609 606 090
La Tasqueta	622 779 538
El Tossal	635 516 429

Ontinyent	
100 Montaditos	960 098 906
37 Grados	615 645 759
Abbas g doner kebab pizzas	631 361 349
Adrián	962 380 190
Rte. Aitana	962 385 724
ART&SA comida ecológica	679 889 155
Alma café	615 468 696
Atenea café	962 383 273
Autograma	619 383 728
Avenida	633 776 292
Rte. Blanc i negre	960 063 863
Rte. Big foot	669 126 380
Rte. Borinot Bistró	678 422 240
Bocanegra Hamburgueseria	658 945 377
Bokaty	962 913 085
Baden-Baden Bierhaus	963 216 633
Bunker&Bram	675 995 002
Bus Bar 2.0	602 217 789
Ca tono	608 540 815
Café palau	666 564 818
Cafeteria 51	962 911 515
Cafeteria centro	650 687 796
Camarena	962 384 240
Cafeteria 365	876 0108 938
Casa inés	962 381 320
Ret. Casa seguí	962 911 779
Cases de borràs	962 914 271
Chuyamar	962 380 017
Círculo industrial agrícola	962 380 143
Cafeteria Casa Maria	963 116 819
Coret de sucre	617 233 347
Capri	642 516 795
Coty pizza	962 384 162

Casa Cándido	635 649 855
Casa Janeth	962 912 891
Club de Tennis	962 383 072
Ret. Debosc	961 910 464
Don picaeta 1 - el comodí	962 384 186
Don picaeta 2	962 914 324
Due cocina italiana	961 910 520
El tapeo de Marco	963 111 860
El camí vell	961 194 468
El cantó	962 385 137
El xiringuito de la piscina	629 319 119
Ret. El encuentro -asador argentino	687 321 014
El lloc nou	962 382 115
Entrepans 26	960 690 612
El mesón del rey	962 381 685
Ret. El nou tendur	962 388 809
El salvador	962 380 008
El taconet	961 194 044
Ret. El taulell	962 383 979
Ret. El tinell de calabuig	962 915 048
El típic	961 912 424
Els tonells cerveseria	961 910 307
El polero geladeria	962 380 029
Festers	962 380 047
Fontinyent	962 383 170
Fonr Carlos Estellés	962 382 767
Harmony café	669 200 111
Hot & Krispy fast food	961 194 912
Huerta Bar Nou	659 305 916
Hui no cuine	960 115 064
Ret. Inaudit	960 141 424
Irish kells cerveseria irlandesa	627 429 080
Ibèric segrelles	630 983 988
Il Rosso	962 386 763

Jauja	962 380 010
Rte. Kazar	962 382 443
L'Alba	962 386 941
L'Alforí	962 384 912
L'Almassera	635 478 128
La barra	961 910 744
L'Arjama	680 303 036
La barraca de colón	962 386 417
La pausa	960 141 020
La clariana	962 283 536
La raspa gastro-pub	644 121 284
Ret. La cuina	962 387 762
La fragua	635 478 128
La gamba taberna	961 910 448
La penya	673 517 947
La quimera	628 246 495
La vall cuina	642 688 712
La tardor	962 910 814
La taska	962 387 614
Ret. La terreta	960 222 610
Llámame Lola	961 911 991
Los chicos	962 383 431
Luna café	643 749 778
Màgic gastro-pub	605 654 712
Malvarrosa	960 064 143
Márago café i té	961 910 004
Maria	665 172 265
Mayan's	671 683 452
Mésqueoci el lloc	962 382 115
Mora cafeteria-pasteleria	962 380 111
Miranda	619 916 376
Molí del pas	627 213 829
Ret. Monterrey	962 386 298
Ret. NAC	962 910 868

Nou huerta	659 305 916
Nou orba	962 911 621
Nou racó del tirador	962 911 686
Nou ramonet	961 910 255
Nou tauró	962 381 847
Nou tendur	962 388 809
Nou tibot	962 383 518
Nou àgora	962 381 832
Ocean's café	646 968 968
Ortiz pizzas y pollos	960 114 154
Paco	962 384 762
Ret. Paixixi	961 910 857
Polígono	642 896 535
Pata negra - bodega jamonería	962 385 139
Caf. Punt Gomis	961 194 240
Pollo la Ribera	962 914 148
Pozas Pou Clar	962 916 090
Pato burger	960 141 418
Petit comité gastro-bar	960 883 348
Ret. Picasso	962 912 586
Pipper pizza	962 911 899
Pizzeria la toscana	962 383 181
Pizzeria spiaggia	962 380 180
Poliesportiu ontinyent	629 319 119
Pollos el molino	962 387 031
Quica gastro-bar	654 603 626
Río mundo	962 381 974
Caf. Roma	962 914 145
Rte. Chino china town	962 912 535
Rte. Chino la estrella	962 912 165
Rte. Chino la gran muralla	962 388 750
San remo	962 913 522
Rte. Sant Vicent	656 781 162
Sents	960 088 332

Sevin doner kebab	961 065 501
Caf. Slitti	962 386 157
Soler - la ijjonenca	962 384 852
Sombrero	962 383 507
Saló la vall	662 410 585
Stop dos bocateria	962 915 111
Stop sportiu	962 910 043
Sucre cafeteria	687 786 885
Sucre kids	961 911 112
Susu	961 912 281
T'apeteix	655 310 581
Tiki Taka	968 573 201
Teixo	616 360 674
Telepizza	962 911 179
Temple pub	961 910 841
Teo	626 757 030
Torró	654 080 007
Caf. Tot veïns	665 349 102
Truck&Go	662 050 856
Vicedo	962 381 897
Wood park	684 414 122
Wok asiático	961 194 107
Wait Cooking Experience	620 570 278
Welcom la tardor	960 141 416
Ret. Zoco	690 851 667
Rugat	
Càmping Oasis Park	962 814 166
Menjars Clareta	962 814 194

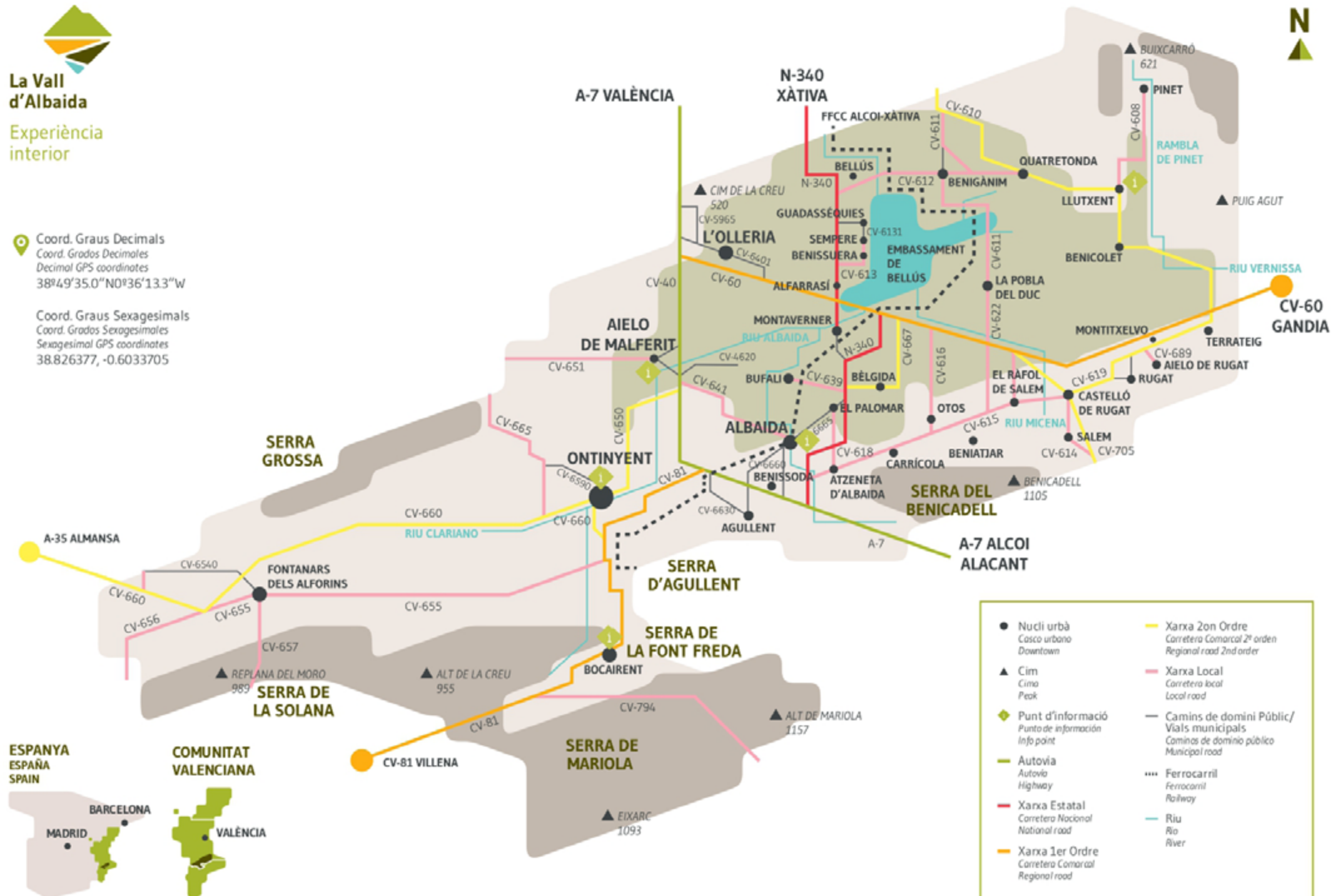

La Vall
d'Albaida

Experiència
interior

Coord. Graus Decimals
Coord. Grados Decimales
Decimal GPS coordinates
38°49'35.0"N 0°36'13.3"W

Coord. Graus Sexagesimals
Coord. Grados Sexagesimales
Sexagesimal GPS coordinates
38.826377, -0.6033705

**La Vall
d'Albaida**

Experiència
interior

Edició: 2020

Disseny i maquetació: democràcia estudi
Realitza: Mancomunitat de Municipis de la Vall d'Albaida.
Textos: Abel Soler, Mancomunitat de Municipis de La Vall d'Albaida,
Ajuntaments de la Vall d'Albaida.
Fotos: Abel Soler i Jose Antonio Bernat.

Connecta la Vall

*Pla de competitivitat turística
de la Mancomunitat de Municipis
de la Vall d'Albaida*

valldalbaida.com

MANCOMUNITAT
DE MUNICIPIS
DE LA VALL D'ALBAIDA

